

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati peti vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inserati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uradništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Vpliv pariških razgovorov:

Popuščanje mednarodne napetosti

Na nemški strani izražajo željo po mirni ureditvi manjšinskega vprašanja na češkoslovaškem

Berlin, 25. jul. d. Komentariji nemškega tiska kažejo, da je obisk angleškega kraljevskega para v Parizu napravil v nemški javnosti velik vtis. Kot rezultat tega obiska ugotavljajo utrditev angleške-francoskega prijateljstva. Kaj drugega si seveda ni bilo mogoče misliti, vendar pa so posamezne izjave izrečene v Parizu ob tej priložnosti, zlasti govora kralja Jurija VI. in predsednika Lebruna, bile mnogo bolj pristranske, kakor pa so pričakovale. Poleg tega prihajajo v poštev veličasten nastop francoske vojske v Versajlu, zlasti pa razgovori zastopnikov angleškega in francoskega generalnega štaba, ki so se pričeli takoj po povratku angleškega kralja v London. Ker sta prišla v Pariz angleški vojni minister Horre Belsham in šef generalnega štaba angleških letalskih sil general Neval, pripisujejo tem vojaškim posvetovanjem tem večjo važnost. Sicer poudarjajo, da bo šef generalnega štaba francoskih letalskih sil general Vuillemin prišel sredi avgusta na povabilo maršala Göringa v Berlin, dočim pa bo ta obisk brzokone ostal omejen na razne ogledne in izmenjavne mnenj, gre pri pariških posvetovanjih najvišjih predstavnikov angleške in francoske vojske za čim tesnejšo sodelovanje.

Glede na razgovore, ki jih je imel lord Halifax s francoskimi državniki, poudarjajo nemški listi, da je bil njihov najvažnejši predmet češkoslovaško vprašanje, pri tem

pa so več ali manj prezrli Bonnetove izjave češkoslovaškemu poslaniku Osuskemu na podlagi razgovorov s Halifaxom, da se francosko in angleško stališče po 21. maju — v tem pogledu — ni v ničemer izpremenilo. Poudariti pa je treba, da se opaža v pisanju nemškega tiska po češkoslovaškem vprašanju v zadnjih dneh precejšnje pomirjenje, ki se je pokazalo zlasti ob obisku angleškega kralja v Parizu, in da se množe izjave, ki izražajo željo po mirni ureditvi češkoslovaškega problema. Take izjave je podal tudi Hitlerjev odposlanec kapetan Wiedemann lordu Halifaxu pred odhodom v Pariz, pri čemer je izrekel tudi željo, da bi prišlo do splošnega sporazuma. Ta zagotovila brzokone niso ostala brez vpliva na pariške razgovore, v koliko pa jih je kasneje ponovil poslanik Dirksen v razgovorih s Chamberlainom, pa še ni znano. Vse, kar objavljajo angleški listi o Dirksenovih razgovorih s Chamberlainom, označujejo na merodajnih mestih v Berlinu kot fantazije. Dirksenov obisk pri Chamberlainu naj bi bil zgolj uljudnostnega značaja.

Ne glede na vse to je resnica, da so se med Londonom in Berlinom pričeli novi razgovori in da se more v tem pogledu računati z živahnijo diplomatsko aktivnostjo. Neizpremenjeno stališče Francije in Anglije glede češkoslovaškega vprašanja seveda za oviro zaželenemu zbliznanju, zaradi česar izražajo nezadovoljstvo nad dozdavnim za-

vlačevanjem pogajanj češkoslovaške vlade z manjšinami in poudarjajo željo po čim prejšnji mirni ureditvi aktualnih vprašanj. Čujejo se tudi želje o začasnem premirju, da bi se mogla končna rešitev pripraviti v miru, kar je tudi eden izmed znakov potrebe po omiljenju napetosti.

Nemški komuniké o Dirksenovih razgovorih

Berlin, 25. julija. AA. O razgovorih nemškega poslanika Dirksna s predsednikom angleške vlade Chamberlainom objavljajo s merodajnega mesta:

Nemški poslanik je obiskal predsednika angleške vlade, ker odhaja na daljši dopust. V teku prijateljskega razgovora, v katerem sta se državnikata dotaknila vseh vprašanj nemško-angleških odnosov, je imel nemški poslanik priložnost opozoriti angleško vlado na vesti iz Prage, da češkoslovaška vlada ne namerava ugoditi zahtevam sudetskimi Nemcem v meri, kakor bi položaj zahteval. Chamberlain je odgovoril, da je angleška vlada pripravljena vplivati na praško vlado, vendar pa niti ena niti druga stranka nista izrekli nobenih dejanskih predlogov.

Pariz, 25. jul. AA. Uradni krogi izjavljajo, da je bila francoska vlada poučena o predlogih, ki jih je sporočil predsedniku Chamberlainu nemški poslanik v Londonu v. Dirksen.

Strašna letalska nesreča v Kolumbiji

Bogota, 25. jul. AA. Na vojaškem vožbišču v St. Ani, 20 km daleč od Bogote, se je pripetila strašna letalska nesreča, pri kateri je bilo ubitih 45 ljudi, 80 do 100 oseb pa ranjenih. Med vojaško paradno se je vojaško letalo zaletelo v predsedniškovo tribuno, nato pa treslo na tla med ljudi, ki so gledali paradno. Letalo se je nato še vnelo in v nekaj trenutkih zgorelo. Trupla ponesrečenec so tako zognela, da jih ni bilo mogoče spoznati. Nesreča se je pripetila pred očmi predsednika republike Lozepe, ki mu 27. avgusta poteče poslovna doba, njegovega naslednika Santosa in pred mnogimi tujimi diplomati.

Imredyjev povratek v Budimpešto

Budimpešta, 25. jul. d. Ministrski predsednik Imredy se je danes dopoldne vrnil s svojega potovanja po Italiji. V Budimpešti so mu priredili slovesen sprejem.

Glede na njegov obisk v Italiji opozarjajo v tujaknjih političnih krogih, da so madžarsko-italijanski razgovori naleteli na dober odmev v vsem svetovnem tisku. Tudi angleški in francoski listi so objavili objektivne komentarje ter ugotovili, da so rimski razgovori madžarskega min. predsednika ponovno dokazali korektnost madžarske zunanje politike, zlasti pa njeno miroljubnost.

Rusko-finski incident

Helsinki, 25. julija. d. Ruske oblasti so 19. t. m. zaplenile dva finska parnika za merjenje pomorskih globin in doslej še niso izpustile njuni posadki. Pogajanja, ki so bila v petek med zastopniki Finske in Rusije na neki ruski torpedovki, so bila prekinjena. Na ruski strani trdijo, da sta se parnika mudila v ruskih teritorialnih vodah, finski zastopniki pa so trditev zavracali kot nemogočo. Izročitev zajetih posadk bo sedaj zahtevala Finska po diplomatskem potu. Dogodek je zbudil v finski tisku hude proteste proti postopanju ruskih oblasti ob meji. Predvsem opozarjajo, da so bile pristojne ruske oblasti pravčasno obveščene o merilnih delih, ki naj bi jih izvršila zaplenjena finska parnika.

Bombardiranje Madrida

Madrid, 25. jul. AA. Snoci so Francova letala bombardirala Madrid. Bombardiranje je trajalo zelo dolgo in je bilo eno izmed najhujših. Odvrgla so nad 400 bomb in jih je 150 padlo v središče mesta. Poškodovanih je bilo mnogo poslopij, med drugim tudi čilskega poslanstva. Povzročena škoda je zelo velika. Nekatera poslopja je kar razpolovilo. Dosele je izpod razvalin izkopali tri mrtve in 35 ranjenih.

Borzna poročila

Curich, 25. jul. Beograd 10, Pariz 12.06375, London 21.495, New York 436.625, Bruselj 73.84, Milan 22.98, Amsterdam 240.10, Berlin 175.40, Dunaj 30, Praga 16.075, Varšava 82.40, Bukarešta 3.25.

Žalostna tekma za plavalno prvenstvo

Ljubljana, 25. julija.

Preteklo soboto in nedeljo je bila mena zadnja tekma za državno prvenstvo v plavanju. Ta občutek so imeli vsaj vsi savezni in drugi funkcionarji, ki so bili priča predvčerajšnjih in včerajšnjih dogodkov v kopališču Ilirije. To ni več sport, to je popolna anarhija — vse nujna posledica nezdravih razmer, ki prevladujejo že nekaj let v našem plavalnem sportu. Dvaindvajset klubov šteje plavalni savez, v tekmi za državno prvenstvo pa jih je sodelovalo le 6 in sicer tik pred meddržavno tekmo z Italijo! Bile so točke, ko je nastopil en sam tekmovalci ali največ dva. Zgodilo se je isto kakor že lani v Dubrovniku, posamezniki so si brez posebnega truda pridobivali naslove državnih prvaka. Dubrovniški »Jug«, največji zagovornik državnega prvenstva v sedanjih obliki, se sploh ni prijavil. Plavalni savez je nameraval na podlagi rezultatov, doseženih na tem tekmovanju, sestaviti državno reprezentanco. Zato je na lastne stroške pozval v Ljubljano kompletno »Jugovo« ekipo. Prišli so v Ljubljano, toda ne plavati, temveč samo na izlet. Nič izmed njih ni nastopil niti v waterpolu niti v plavanju. Tako nerazumljivo početje je zapustilo porazen vtis.

Zakaj je »Jug« to naredil? Zaman skušamo odgovoriti na to vprašanje, zdravih in razumljivih opravičil ni. Ostaja edino logični sklep: to je višek nedisciplin in brezmejna predrznost, za katero je samo ena kazen — diskvalifikacija za vselej. Doživeli smo že primere, da je ta ali oni klub zapustil tekmovanje, ker se je čutil prikrajanega, toda prvič v zgodovini jugoslovenskega plavalnega sporta se je pripetilo, da je klub, ki je prišel na izbirne tekme za sestavo državne reprezentance, brez najmanjšega povoda odstopil. Ne verjamemo, da so »Jugovi« plavalci prejeli taka navodila od vodstva svojega kluba, vzroke bo brzokone treba iskati pri plavalcih samih. Zgoditi se je moralo nekaj, na kar niso bili niti »Jugovi« tekmovalci sami pripravljeni. Mišimo, da nam je vzrok znan, ker ga pa doslej še nismo mogli popolnoma overovati, ne moremo z njim seznaniti javnost, kakor hitro pa se bomo popolnoma prepričali, bomo spregovorili odkrito in naj krivce zadene najstrožja kazen.

V soboto zvečer bi morala biti po končanem plavalnem sporedu tekma v waterpolu med »Jugom« in kombiniranim moštvom. »Jug« je imel v Ljubljani kompletno moštvo. Ko je bilo treba nastopiti, so Jugovci javili, da razpolagajo samo s štirimi igralci, vsi ostali pa so bolni. Odkrjeno »Jugovo« moštvo so hoteli nato izpopolniti z drugimi igralci, toda med tem je »Jug« tiho in neslavno — kakor bi imel slabo vest — izginil s kopališča. In mirno ljubljansko občinstvo je vzplamtele. Na tla je bil plavalni bazen poln stolov in klopi. Čuli so se najbucnejši protesti na račun saveza, ki mu vsi enodušno pripisujejo, da je neposredni povzročitelj vsega zla, kajti vsem je dobro znano, da je »Jug« že od nekdaj živel pri savezu potuho in imel v njem največjo zaslimbo, tako, da sta bila »Jug« in plavalni savez prav za prav isti pojem.

Zaradi »Jugovega« eksodusu so odpadli tudi vse kvalifikacijske tekme. Saveznemu predsedniku g. Bartoleju ni preostalo drugega, kakor da je sporočil »Jug«, naj takoj odpotuje domov, obenem pa jim je izrekel suspens vse dotlej, dokler ne bo izrekel zadnje besede kazenski odbor. Mišimo pa, da se s tem vprašanjem ne bo pečal samo kazenski odbor, temveč bodo razpravljali tudi na prihodnji glavni skupščini. »Ilirija«, kot prireditelj tekme za prvenstvo pač ne zadene nobena krivda. Postala je sama žrtev nezmožnih razmer in se bo brzokone toplo zahvalila vsem, ki so ji to juho skuhal. »Ilirija« in ljubljansko občinstvo sta vedno gostoljubno sprejemala tuje goste in zato kaj takega nista zaslužila. Šele zdaj smo spregledali: če ne bi bilo tekmovanja za Jadranski pokal, bi naš plavalni sport sploh popolnoma zaspal in sploh ne bi imel nobenih prireditelj!

Izkupičke dvodnevnega tekmovanja so bili 4 novi državni rekordi, izmed katerih pa eden ne more biti priznan. Pričakovani smo jih nekaj več, toda zopet se je pokazalo, da morje in predpisani sportni bazen nista isto. Defilips je n. pr. stalno plaval v morju 400 m prosto pod 5:10, v bazenu ni mogel niti pod 5:20! Prvi dan tekme za prvenstvo se je začel s skoki s stolpa 10 m. Kakor je bilo pričakovati, si je s premočjo osvojil naslov državnega prvaka ponovno Branko Zihler. Nastopili so samo 3 člani »Ilirije«, ki so se pa med seboj razlikovali za razrede. Zihler je dosegel 104.79 točk, 2. Keržan 65.77, 3. Turner 53.60.

Zvečer je bil plavalni spored. Zelo zanimivo je bilo plavanje na 1500 m prosto, kjer je nepričakovano zmagal skoraj neznan Balla (Vojvodina) iz Petrovgrada pred favoriziranim Mihalekom. Zmagovalec je obenem zboljšal Mihalekov rekord od 22:29.5 na 22:19.8. Zelo slab rezultat je prinesla točka 100 m prosto moški. Čas novega državnega prvaka je za jugoslovenski plavalni sport sramoten. »Ilirija« bi lahko postavila 3 plavalce, ki bi si

zmogli znatno boljše čase. Se slabše je bilo na ženski dolgi progi. Tu je nastopila ena sama tekmovalka in si privoščila prav kopalni rezultat. Tone Cerer je letos že drugič zboljšal svoj lastni državni rekord. Tokrat je dosegel rezultat, ki ga postavlja med evropsko elito prsnih plavalcev. Prav prijetno je presenetila tudi mešana stafeta Ilirije, ki je le malo zaostala za lastnim rekordom 3:36.8. Če bi Wilfan nastopil le kolidaj treniran, bi bil rekord gotovo zboljšal. Njegov čas za 100 m prosto 1:04.8 je zanj preslab, čeprav priča o njegovi kvaliteti, ker ga je dosegel brez treninga. V splošnem je splošna sodba letošnje tekme za državno prvenstvo ta, da sta pripomogla h kolikor toliko kvalitetnim rezultatom le »Ilirija« in »Viktoriaja«. Brez teh klubov bi bila najneznatnejša prireditev provincialnega značaja.

Tehnični rezultati so bili naslednji:
1500 m prosto moški: 1. Balla (Vojvodina, Petrovgrad) 22:19.8 rekord, 2. Mihalek (Ilirija) 22:32.5, 3. Stocker (Viktoriaja) 22:48.2, 4. Scarpa (I) 23.02.2

100 m prosto ženske: 1. Stocker (V) 1:07, 2. Kurtini (I) 1:08.8,

400 m prosto ženske: 1. Biro-Miln (ZKP) 7:37.7,

200 m prsno moški: 1. Cerer (I) 2:49.2, rekord, 2. Hribar (I) 3:04.6, 3. Bijelić (Sever, Beograd) 3:07.3, 4. Binder (I) 3:08.5, 100 m hrbtno ženske: 1. Finc D. (I) 1:13.8, 2. Brađač (I) 1:14.4,

3x100 m mešana moški: 1. Ilirija (Schell, Cerer, Wilfan) 3:37.3, 2. Viktoriaja (Marteta, Grkinč, Stocker) 3:39.8, 3. Ilirija II (Pestevšek, Binder, Zihler) 3:54.7, 4x100 m prosto ženske: 1. Ilirija (Keržan, Martin, Brađač, Finc) 5:48.6.

NEDELJSKI IZIDI

Včeraj dopoldne so bili skoki z deske 3 m. Skakači niso bili v običajni formi. Zihler je tudi tu postal državni prvak. 1. Zihler (I) 137.63, 2. Pribošek (I) 97.23, 3. Keržan (I) 94.14, 4. Janovsky (I) 91.67, 5. Soltes (Galeb, Novi Sad) 61.52.

Veterni spored je motil pri waterpolu močan nalliv in je večina gledalcev predčasno zapustila kopališče. Ze pri prvi točki plavanja je bil dosežen nov rekord po Defilipsu. V naslednji točki sta obe prvoplasirani plavalni znatno bolje od rekorda 3:38.2, a ne more biti niti od ene priznan, ker zmagovalka Wernerjeva ni naša državljanka, pri drugi, Martinovi — pa je bilo premalo časomerilcev. Tako bo še vedno v veljavi rekord Prekuhove, ki traja že celo večnost. Pri olimpijski moški stafeti »Viktoriaja« ni zmogla časa izpod 10 minut, čeprav je plavala v morju že čisto pod 9:40.

NEDELJSKI TEHNIČNI REZULTATI
400 m prosto moški: 1. Defilips (V) 5:22.2 rekord (stari, Defilips 5:24.1), 2. Mihalek (I) 5:27.4, 3. Strucelj (V) 5:28.6, 4. Balla (Vojvodina) 5:30.4. Prvih 100 m je prvi obrnil Mihalek v 1:12.2, pri 200 m že Defilips, ki je nato do cilja prednost stalno večal.

200 m prsno ženske: 1. Werner (I) 3:22.2, boljše od rekorda, 2. Martin (I) 3:35.7, tudi boljše od rekorda, 3. Binder (I) 3:40.3. Zmagovalka je plavala v krasnem klasičnem slogu in je njen čas za točno 16 sek. boljši od rekorda.

100 m hrbtno moški: 1. Schell (I) 1:17.2, 2. Drobnik (ZKP) 1:19.6, 3. Varadi (Vojvodina) 1:30.4,

100 m prosto ženske: 1. Keržan (I) 1:23.8, 2. Lipska (Fob, Beograd) 1:27.1. Nastopili sta samo tri dve.

4x200 m prosto moški: 1. Viktoriaja (Miln, Stocker, Marteta, Defilips) 10:04, 2. Ilirija (Wilfan, Scarpa, Mihalek, Cerer) 10:21.7. Zmago je odločil še Miln, ki je pri nesei svojih stafeti skoraj 10 m prednosti. Pri Wilfanu se je zlasti na tej progi poznalo, da nima treninga.

3x100 m mešana ženske: 1. Ilirija I (Finc D., Werner, Keržan) 4:33.2, 2. Ilirija II (Brađač, Binder, Martin) 5:00.2.

Šledila je nato še tekma v waterpolu za naslov državnega prvaka med edina prijavljenima »Viktoriaja« in »Ilirija«.

VIKTORIJA I ILIRIJA 7:5 (5:3)
Vodstvo je dosegla »Ilirija« zaradi avtogola branilca V. Polića, ki je tako hromotno podal lastnoročno vrtanje, da je šla žoga v gol. »Viktoriaja« je takoj izenačila po izidu Linhart, ki je napačno podal kritemu Watkežu. Šledilo je 2:1 za »Viktoriajo«, spet po zaslugi »Ilirije«, ker je Jamnik podal žogo netočno, kar je Polić takoj izkoristil. Njega je nesrečni Watkež podal na roko Poliću in že je bilo 3:1. Sodnik je zatem izkločil zaradi prekrškanja Polića in je »Ilirija« po Lenardu znižala na 3:2. »Viktoriaja« se je takoj revanžirala in povisala po Poliću na 4:2, pri čemer je bil spet prizadet Watkež. Nesrečna »Ilirija« taktika je tik pred odmorom pripomogla Poliću, da je postavil rezultat počasa 5:2.

Po odmoru je bila »Ilirija« znatno boljja. Linhartova napaka je omogočila »Viktoriaji« šteti gol, nato pa je Jamnik znižal na 6:3 in takoj zatem Čuden na 6:4. Šledila je izkjučitev Demontaja, vendar je trajalo celotno večnost preden je »Viktoriaja« prikazala številčno prednost in povisala na 7:4. Lenard je s krepkim strelom postavil rezultat 7:5.

Bonnet o prijateljstvu z Anglijo

Francosko-angleško sodelovanje ni bilo še nikdar tako popolno kakor sedaj

Pariz, 25. jul. AA. Zunanji minister Bonnet je imel včeraj na nekem zborovanju velik govor, v katerem je najprej izrazil vse priznanje svojemu predhodniku Delbosu. Zatem je govoril o nedavnih razgovorih francoskih državnikov z lordom Halifaxom ter je dejal: Se nikdar ni bil francosko-angleški sporazum tako potreben kakor danes in še nikdar ni bil tako popoln, kakor je sedaj. Angleški kralj je sam izjavil, da bi bilo težko najti dobo, ko bi bili naši odnosi intimnejši kakor sedaj.

O mednarodnem položaju je dejal: V današnjem mednarodnem političnem položaju moremo z zadovoljstvom ugotoviti, da je francosko-angleško sodelovanje povsod naletelo na dobro razumevanje, predvsem zato, ker je jasno in lojalno. Ni ga člove-

ka dobre volje v Evropi, ki bi dvomil, da služi sporazum franc. prijateljstvo zgolj miru. Cilj sporazuma je propagiranje miru, kar v mnogem zmanjšuje morebitno možnost vojne na vsem svetu.

Nato je Bonnet govoril o soglasnosti vseh Francozov, ki se je najbolj pokazala ob obisku angleške kraljevske dvojice, o izrazih spoštovanja in simpatij francoskega naroda do angleške kraljevske dvojice in do angleškega naroda. Veličasten sprejem, ki jima je bil prirejen, je visoke angleške goste globoko ganil. Ko je pozdravil angleškega kralja, je francoski narod pozdravil v njem žive simbole največjega in najbolj naprednega imperija na svetu, obenem pa tudi tesno sodelovanje med Francijo in Anglijo.

Eden se vrača v politiko

Kritika Chamberlainove politike

London, 25. jul. d. Bivši zunanji minister Eden je imel v soboto v Kenilworthu govor, v katerem se je najprej bavil z obiskom angleškega kraljevskega para v Parizu, ki ga je označil brez pridržka kot velik uspeh, ker so bila izpolnjena z njim velika pričakovanja. Ne glede na vse drugo pomeni tudi osebni uspeh za kraljevski par. Poudaril je, da ni bilo sedaj prvič v zgodovini, ko je angleški kralj bistveno pripomogel za ohranitev miru in dosegel sporazuma.

Nato se je bavil Eden z angleškim gospodarskim položajem, o katerem je poudaril, da je v znamenju naraščajoče brezposelnosti. Po njegovem mora vlada računati, da bo prihodnjo zimo število brez-

poselnih doseglo zopet 2 milijona ali morda še več. Težkoče, ki jih ima pričakovati Anglija v bodočnosti, bodo torej izredno velike; prvi korak za njihovo odstranitev pa more biti le popolno razumevanje zanje. Vsak optimizem bi pomenil nevarnost, zaradi česar je potrebno, da se javna zavest zbudi, ne pa skuša uspraviti.

Ta Edenov govor je zbudil precejšnjo pozornost v Angliji, ker se je v njem prvič javno bavil z gospodarskim položajem ter pri tem neprikrito kritikoval Chamberlainovo politiko, s čemer se je na drugi strani znatno približal miselnosti delavske stranke. Obenem tolmačijo ta Edenov nastop kot dokaz, da pripravlja svoj povratek v politično življenje.

Angleška letalska garda

Nova organizacija za vzgojo vojaških letalcev

London, 25. jul. AA. Letalsko ministrstvo je v soboto objavilo važno izjavo o ustanovitvi nove narodne organizacije pod imenom »letalska garda«, ki bo služila vzgoji rezervistov in prostovoljcev za letalstvo. Vrhovni komisar te organizacije bo bivši letalski minister lord Londonderry. Člani te organizacije bodo v primeru vojne takoj poklicani v službo. Člani morejo biti moški in ženske v starosti od 18 let do 50 let. Organizacija bo imela povsem civilni značaj ter bo sodelovala z lahkim letalstvom. Podpirali jo bodo vsi letalski klubi v Veliki Britaniji. Listi posvečajo veliko

pozornost tej organizaciji, zlasti »Sunday Times«, ki poudarja njen velik pomen, ker bo omogočila Veliki Britaniji vzgojo zadostnega števila izurjenih letalcev. List poroča, da se grade sedaj 2750 letal, ki bodo gotova l. 1940. Pri tem je treba računati, da bo treba v primeru vojne vsakih 5 ali 6 tednov obnovljati ves letalski material. Zato bi bilo treba proizvodnjo letal v Veliki Britaniji v času vojne dvigniti na 25.000 na leto pa tudi v mirnem času mora biti angleška letalska industrija pripravljena, da zgradi toliko letal, kolikor bo potreba.

Angleško-egiptski razgovori

London, 25. jul. AA. Razgovori lorda Halifaxa s predsednikom egiptске vlade o uveljavljanju angleško-egiptskega sporazuma potekajo v prijateljskem ozračju. Zdi se, da bo kmalu prišlo do popolnega sporazuma.

Japonske vojne ladje pred otočjem Paracel

Honkong, 25. jul. d. Kakor poročajo uradno iz Kantona, so pred otočjem Paracel, jugovzhodno od kitajskega otoka Hajnana, pripelele japonske vojne ladje. Doslej še ni znano, kakšen je njihov namen, brzokone pa gre za protestno akcijo proti Franciji, ki je zasedla omenjeno otočje.

VALA

tolažili ob nenadomestljivi izgubi naše ljubljene,

O JOŽICE

tavbenika,

i način njen spomin, in vsem, ki ste jo v tako
— naša prisrčna zahvala.

, dne 28. julija 1933. ob ¼ 7. uri v farni cerkvi

ILUS, dne 23. julija 1933.

žalujoči:

O — soprog, MITKO in BOŠKO — snučka,
lo sorodstvo RATTIELNO — STANONIK.

ANGELO — soprog, **MITKO** in **BOŠKO** — sinčka,
ter ostalo sorodstvo **BATTELINO** — **STANONIK**.

Mednarodna in domača stran tekmovanja

Zdaj, ko je končana, že lahko izpregovorimo o tej prireditvi malo več

Ljubljana, 25. julija

O mednarodnem tekmovanju z letalskimi modeli v Ljubljani smo skušali pisati po vsej sili, da bi bilo tudi nekoliko naše in ne le mednarodno. Zdaj ko prireditelj skrajno svoje račune, lahko tudi reporter potegne črto pod vsem tem, kar se je dogajalo za marsikoga zelo skrivnostno. Najprej pa je treba vsaj nekoliko razčistiti pojme, v kakšni meri je bila prireditev domača in koliko mednarodna.

DOMAČI ZNAČAJ PROPAGANDE

Prireditve je bila mednarodna že po tem, da domačim listom o njej ni bilo treba pisati; pisali so pa vendar, ker so se nekoliko vsiljevali. Želeli smo, da bi imela prireditev vsaj toliko domačega značaja, da bi smeli o njej pisati. Na prvo in zadnje telefonsko povabilo propagandne pisarne, naj bi se novinarji potrudili k »propagandnemu ministru«, se je javil samo en reporter ob dohodni uri. Bil je baje ljubezljivo sprejet in gospod šef mu je dal podatke, da bo torej v Ljubljani tekmovanje letalskih modelov — kdaj prav za prav, menda ni bilo tako važno — in da je prireditev mednarodna ter da bo zmagovalna ekipa dobila lep pokal kot prehodno nagrado. Drugi novinarji, ki niso bili ob pravem času obveščeni, kdaj bi morali priti k avdienci, so skušali povzdati pozneje, kaj se prav za prav pripravlja. Enemu izmed njih je postregel s podatki uradnik, ki je bil član tehničnega odbora, kar šefa propagande ni bilo v pisarni. Nesrečni uradnik je zaradi tega prejel pravi balkanski nkor. Neki drugi novinar je prošil za podatke samega šefa, ki mu je po odgovoril, da mu programa še ne more dati in da tudi ni nič drugega zanimivega. Naslednji dan zopet ni bilo nič zanimivega in šef je dejal, da je svoje propagandno delo končal ter da nima več nobenega posla z novinarji. Poslal je reporterja na letališče, ko ga je prošil, naj bi mu dal seznam inozemskih tekmovalnih ekip. Z letališča so ga poslali zopet v pisarno, ker so imeli v pisarni vse zapiske. Toda v pisarni mu niso smeli postreči s podatki, razen šefa, ki je bil odsoten in ki je sploh »že končal vse posle z novinarji«.

Prireditve je bila torej mednarodna že po tem, da je domači novinarji niso mogli mnogo omalovaževati s svojim pisanjem, a prav po tej strani je imela tudi domač značaj.

OBČINSTVO V PRIMERNI RAZDALJI

Ljubljanci so kljub vsemu zvedeli za tekmovanje letalskih modelov in zelo jih je zanimalo, kaj je prav za prav to letalski model, ali kakor ga je tovaršiš imenovali po bratskem jeziku »leteči model«. Včeraj je bilo že splošno znano, da so modeli le od časa do časa leteli in da so tem boljše, čim delj so leteli ter da so tedaj tudi tem bolj letalski. Na prvi pogled so se zdeli modeli ljudem igračke, ki so pa budile čedalje večje občudovanje. A občudovalci so bili od predmetov občudovanja tako oddaljeni, da so videli letalca kakor mušice, seveda, če so imeli dovolj dobre oči. Občinstvo ni smelo na letališče. Tudi v tem pogledu je bila prireditev mednarodna. Še težje je bil pristop k startu. Zato je pa bilo tem živahnostjo ob letališču, zlasti včeraj popoldne. Avtomobilni podjetniki so menda zadovoljni. Ljubljanci so se odpovedali kopanju in vsem drugim nedeljskim užitek, da bi lahko prisostvovali tekmovanju. Kdor se je prihranil v osrednje k ograji, se je lahko pobahal, da je bil navzočen na tekmovanju, drugi so si pa hladili jezo in gasili žej s sadjem in raznimi tekočinami, ki so jih prodajali podjetni prodajalci vzdolž ceste kakor na žegnjanju.

IN TEKMOVANJE IZ BLIZINE...

Ce je tega ali onega razočarala prireditev, s tem ni rečeno, da niso je razočaralo tekmovanje samo na sebi. Toda ogledati si ga moraš v neposredni bližini, ali vsaj tako blizu, da vidiš model v jasnih obrih. Start je bil v vzhodnem delu letališča, kjer so se začelo utovarjati tekmovalci. Tekmovalne ekipe so zavzele prostore, kjer so razpostavile modele in druge potrebščine. Ker je bila vročina izredno huda, so bile plače razen modelov najpotrebnejša potrebščina. »Taborišče« naše ekipe je bilo res naše, kar je bilo očito že od daleč. Fantje so bili najbrž dobro založeni s klobasami, ker so tako nastali z mastnim papirjem. Pri Angležih, Francozih, Čehih in Nemcih seveda ni bilo takšnih narodnih simbolov, zato se pa tudi v rasnem pogledu ne morejo kosati z našimi korenjanskimi fanti. Toda z modeli so se precej dobro kosali z nami.

ZNACILNOSTI MODELOV POSAMEZNIH DRŽAV

Včeraj na letališču niso oznanjali po zvočniku, kako se je izkazalo to ali ono letalce in kateri državi je pripadalo. Kdor je pa tekmovanju delj časa prisostvoval s posebnim zanimanjem, je kmalu spoznal modele posameznih držav. Naši so bili značilni po svoji velikosti in bili so beli. Nemški so bili po večini rdeči in srednje veliki. Angleški so bili najmanjši, a najbolj elegantni. Lepi so bili tudi češki modeli, skoraj najbolj podobni nemškim, a bili so bolj stabilni. Švicarski modeli so bili tudi precej veliki, a vendar manjši od naših, v splošnem pa ne mnogo boljše. Modeli drugih tekmovalnih ekip so kmalu doslužili. Razbili so se skoraj vsi, razen tega pa večina sodelujočih držav ni bila zastopana z najvišjim številom modelov (12). Tudi naši modeli so bili skoraj vsi razbiti in tekmovalec ni bilo treba mnogo odnašati z letališča. Najbolje ohranjeni so bili angleški modeli, ki so dosegli nepričakovane, vprav senzacionalne uspehe. Včeraj je angleški model št. 3 (tekmovalec Robert Copland) dosegel svetovni rekord, ki najbrž ne bo tako kmalu presežen: letalce je ostalo v zraku nad pol ure, 33 minut! Primerjajmo k temu včerajšnji jugoslovanski rekord: 270 sekund! Nekateri sicer trdijo, da so imeli Angleži posebno srečo, ker je letalce zašlo v posebno ugoden zračni tok. V resnici so bili včeraj popoldne nad letališčem muhasti zračni tokovi, ker se je pripravljalo k nevihti in se je veter nekaj časa zelo menjaval. Toda Angleži imajo sploh srečo na svetu! Oni uberejo vedno pravo smer in pravi tok.

Novo življenje Alexandra Sikowskega

Al Caponova desna roka Kid Tiger se je prelevil v španskega državljana Ralfa Newborna

Še pred tremi meseci je poročal svetovni tisk o odesitju ameriškega tolovaja Kida Tigra Al Caponovega pobotnika, večkratnega milijonarja v ameriških dolarjih, ki je bežal iz ene države v drugo. Nihče ga ni hotel nikjer sprejeti in dovoliti mu naselje. Policije vseh evropskih držav so si ga doslovno podajale iz rok v roke na mejah, čeprav si je povsod plaževal dobri državljanstvo, katero je hotel dobro plačati, samo da bi imel končno neke domovinsko pravico. Slednjič ga je privedla pustolovska žilica v malo Andoro, ki mu je pa tudi odklonila domovinsko pravico odnošno državljanstvo. Tako se je končno odpeljal v Barcelono, da bi še tam v zadnji evropski državi poskušal svojo srečo. In tam so se ga res usmili. Španska republika kanska vlada mu je dala špansko državljanstvo, moral je pa baje plačati več milijonov pezet za vojni material.

Pred dobrim tednom je zapustil 46-letni Ralf Newborn neko zasebno kliniko v pariskem okraju Auteuil in ko se je poseljal od zdravnikar je dejal: Znova sem se rodil. In govoril je resnico. Bivši tolovaj, preganjan in zasledovan po vsem svetu, je spremenil ne samo svojo identiteto, uradne papirje in državljanstvo, temveč tudi ime in obraz. Kid Tiger, ameriški državljani in Al Caponova desna roka se je prelevil v španskega državljana Ralfa Newborna (besedna igra: znova rojeni) večkratnega milijonarja, ki se je iz Španije takoj odpeljal v Pariz, da bi si dal na znani kliniki premodelirati obraz. In tako je po štirih tednih zapustil kliniko kot čisto nov moški, ki bo začel tudi novo življenje, čeprav je star še 46 let. V istem trenutku si je lahko oddalnila policija vsega sveta, saj je izginil iz njenih protokolov Kid Tiger, s prvim imenom Alexander Sikowski, kralj ameriških tihotapev opojnih pištev in blodni milijonar, večni popotnik prvega razreda, ki ni smel nikjer ostati nad 48 ur.

Alexander Sikowski je bil rojen 18. januarja 1887. v poljskem Radomsku kot kmečki sin. Doma je bilo šest otrok in kup revščine. Nekega dne, ko mu je bilo šest let in ko je bil že sit pretepanja, je z globoko mržnjo v srcu pobegnil od doma. Skril se je na kolodvoru, potem se je pa mesec dni vozil skrivaj z osebnimi in tovrstnimi vlaki, dokler ni prišel do Hamburga, kjer se je v tihotapl na ladjo in prišel srečno v New York. Tam so se zavzeli zanj poklicni berači. Vzgojili so ga za be-

SREČNI ANGLEŽI, NESREČNI NEMCI

Kolikor so imeli preveč sreče Angleži, ki so nastopili s samimi izredno dobrimi, stabilnimi modeli in ki so na »poseben način« navijali elastiko, da je vrtele propeler mnogo dalje kakor pri modelih drugih ekip — toliko preveč smole so imeli Nemci. Večina modelov se je pokvarila že pri startu. Dva dni so nekateri Nemci čakali na prvo letanje. Tudi v tem pogledu smo bili bolj domači kakor mednarodni. Nemški modeli so se tudi najbolj prevračali v zraku in zato niso dosegli posebne višine in daljine. Angležem se je pri startu polomil model št. 2, ki bi najbrž dosegel lep uspeh. Toda to je bila skoraj brezpomembna malenkost sprito velikih angleških uspehov. Angleži so gledali na »katastrofe« modelov drugih držav s takšno samo po sebi umevnostjo, kakor da so vse to vedeli že zdavnaj. Sicer pa Angleže bole vratovi samo zato, ker so gledali za svojimi modeli, med tem ko jih prekopicevanje drugih modelov ni posebno zanimalo. Pač pa so iskreno občudovali akrobacije jadralca Razmoznika, ki je pokazal z jadralnim letalom nad letališčem, da imamo boljše jadralne letalce kakor modelerje. Vendar tudi naši fantje zaslužijo posebno zahvalo. Zmagovito angleško letalce so vse natančno premerili ter proučili, česar jim Angleži niso branili, in kazali so sploh vse čas posebno ambicioznost. Bili so celo ponosni, da je v edinem jugoslovanskem modelu počila med poletom elastika. Vsekakor so se na tem tekmovanju naučili marsičesa, kar bodo najbrž s pridomo porabili že na prihodnjem mednarodnem tekmovanju, ki bo že ob koncu tega meseca v Parizu.

Pred koncem tekmovanja je prišel k tekmovalec komandant vojnega letalstva general D. Simović ter se zelo zanimal zlasti za naše modele.

Prireditelji so imeli nedvomno srečno roko, kar se tiče vremena. Menda je šlo gladko od rok tudi vse drugo ter upamo, da inozemski gosti niso bili razočarani nad nami. Če je pa bil razočaran ta ali oni domači reporter nad tiskovno službo — je to samo domača in ne mednarodna stran prireditve, zato smo tako dolgo molčali.

znank alkoholnih pištev najslavnejšim poedincem in organizacijam Zedinjenih držav. Kupčije so šle sijajno dokler si nista postala z Al Caponom tekmeča. Ne zaradi ženske, temveč zaradi milijonov in žari novih kupčij. Od tistega trenutka sta živel oba v neprestanem strahu za življenje. Nekega večera zadnje dni decembra je priredil Kid Tiger zbirko med čelni svoje tolpe za siromašne newyorške otroke. Vrgla je milijon dolarjev. Toda Zedinjenim državam je bil dolžan 82.000.000 na davkih od svojega zaslužka in tihotapstva alkohola. Takrat je stopil na plan Edgar Hoover in njegov G-Men. Korumpirani prohibicijski uradniki so bili odpušteni in kaznovani. Amerika hoče biti očistena in prohibicija se polagoma krha. Sanje Kida Tigra o neizmernem bogastvu so se razblinile v nič.

Kot moder in podjeten trgovec se je umaknil z bojišča. Zapustil je deželo, kjer je bil postal iz razcapanca poglavar tihotapev, tihotapev alkohola in večkratni milijonar. Za bodočnost se ni bilo treba bati. V vsaki veliki evropski državi je imel nalozene milijone, da bi se lahko naselil kjerkoli, in brezskrbno živel. Leta 1933. se je vkrval v New Yorku na ladjo in odpotoval v Evropo. Takrat se je pričela njegova odiseja, ki je trajala celih pet let. Postal je pravi večni žid, toda pravilčno bogat. In vendar, kjerkoli je prestopil mejo so se pojavili policijski inspektorji in ga prijazno pozvali, naj v 48 urah zapusti dotično ozemlje. Ponujal je milijone v dobrodelne namene, za bolnice in znanstvene zavode, samo da bi dobil državljanstvo. Rad bi bil živel tudi pod nadzorstvom, samo da bi imel mir. Ponujal je milijone, toda povsod so ga odklonili. Postopoma je spoznal vse kolodrove glavnih evropskih mest, in vsa letališča. Povsod je nosil s seboj ogromno prtljago. Poljska, Rumunija, Madžarska, Češkoslovaška, Avstrija, Belgija, Holandska, Švica, Nemčija, Anglija, Maroko in Italija so ga enako odklanjale, kakor ameriške države. Slednjič se je pa usmiliła tega milijonarkega Ahasverja republikanska Španija in mu za težke milijone prodala državljanstvo na ime Ralf Newborn.

Zopet se je pojavil na meji Francije, toda tokrat se je izkazal policijskim uradnikom s pravih španskih potnih listom. Odpeljal se je v Pariz, da bi si dal potem, ko je bil v ognju državljanske vojne izpremenil ime in identiteto, izpremeniti še obraz. Za to je imel gotovo tehtne razloge, med katerimi skrb za osebno varnost ni na zadnjem mestu. Vse svoje življenje se ni dal zapeljati nobeni ženski, ljubezni sploh ni poznal. S privatne klinike v Auteuilu je pa odhajal redno pod roko mlado ženo, ki jo je klical intimno Viktorija. Odhajal je v novo življenje, v katerem bo morda spoznal tudi ljubezen. Kid Tiger s prvim imenom Alexander Sikowski je mrtve.

Konservirana človeška kri

V bolnici Saint Antoine v Parizu so ustanovili poseben oddelek ki bo konserviral človeško kri za transfuzijo, da bi bilo zlasti za primer vojne pri rokah dovolj konservirane krvi. Med vojno bi namreč ne bilo mogoče imeti pri rokah dovolj darovalcev krvi in zato so učenjaki že več let proučevali vprašanje, kako bi se dala kri konservirati. Poskuse so delali po vsem svetu in v zadnjih dveh letih so se posebno dobro posrečili francoskim zdravnikom. Izkazalo se je, da je mogoče človeško kri konservirati, tako da jo lahko uporabimo še čez več let.

V omenjeni pariški bolnici so napravili leta 1929 samo 220 transfuzij krvi, leta 1935 že 5115, predlanskim 6293, lani pa 6622. Pri tem naraščajočem številu transfuzij se je najboljše pokazalo, kako važno vlogo igrajo darovalci krvi in da bi jih ob večjem naraščanju števila transfuzij zmanjkalo. Sedanja napetost v mednarodni politiki je dala učenjakom pobudo, da so se jeli ukvarjati s problemom konserviranja človeške krvi. Obenem so pa močno vplivale na te poskuse izkušnje v Španiji, kjer je delovalo na tem polju več kanadskih zdravnikov pod vodstvom dr. Normana Bethona iz Montreala, ki je odpotoval zdej na Kitajsko, kjer je tudi organiziral transfuzijo krvi. Na Špankem je odkril nove načine konserviranja krvi in ugotovil, da konservirano kri prav lahko prevažamo iz kraja v kraj. V Španiji so imeli zdravniki na razpolago manjši avtomobil z ledenico in konservirano kri se ni nikoli pokvarila. Tudi z letali lahko prenašamo konservirano človeško kri. To je zlasti priporočljivo ob velikih in nevarnih epidemijah.

Za konserviranje določena kri je razdeljena v štiri skupine. Ne traja dolgo in tudi težko ni ugotoviti sestav bojnikeve krvi. Potem je pa treba vzeti odgovarjajočo vrsto konservirane krvi, da lahko bolniku pomagamo. Tako zvenijo univerzalni darovalci krvi je zelo malo in zato so

morali doslej hitro poklicati darovalca odgovarjajoče krvi, kar je transfuzijo zavleklo. To pa zdaj odpade, ker imajo zdravniki na razpolago konservirano kri vseh vrst.

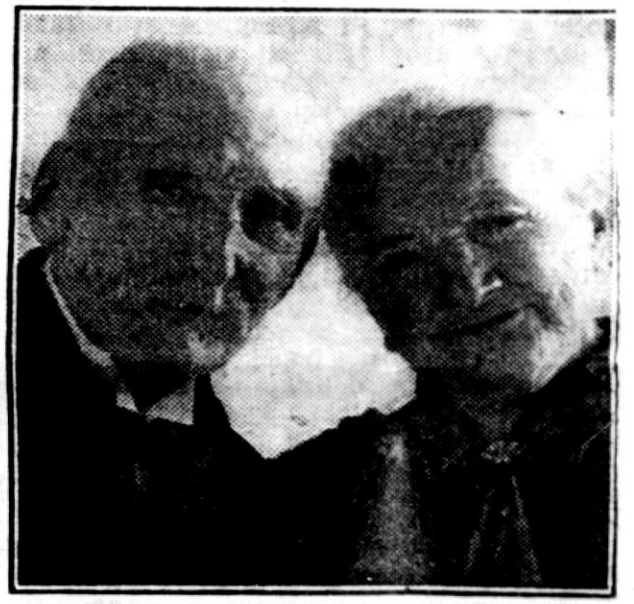
Klinika za bolne knjige

S podporo italijanske vlade je bil ustanovljen v Rimu zavod, ki se peča s strokovnim proučevanjem raznih »boleznih« knjig in njihovega lečenja. Zavod je dobi simbolično ime »Clinica degli libri« in vodi profesor botanike na rimski univerzi Alphonso Gallo. Zavod ima dva oddelka. V prvem proučujejo boleznih knjig, tu določajo tudi diagnozo in način lečenja. Drugi oddelek je prav za prav vzorna higienična knjižnica, kjer knjige lečijo. Kakšne bolezni imajo knjige? Najpogostejše so mehanske bolezni. Knjige poškodujejo termični, črvi in druga golazen. To mehanske bolezni se lečijo razmeroma lahko. Hujše so bolezni plesni. Če se namreč plesen zaje globoko v papir, da jo morajo počasi in previdno izolirati in pokončati. Je delo mnogo težje. Najtežje so razne kombinacije plesni na hrbitih in vezavah knjig, katerim se pridružuje še nekakšno zastrupljenje, povzročeno po kemičnem razkrajanju kovin, s katerimi je vezava okrašena.

Na kliniki je mnogo pacientov, ki predstavljajo skupaj stomilijonsko vrednost. Najsrečnejši pacient je sloveče sveto pismo »Bajda d'Este«, ki ga je kupil senator Treccani na neki dražbi v Parizu za 5 milijonov lir in ga poklonil državi. To dragoceno knjigo je razjedala plesen, zdaj se je pa njeno stanje že znatno zboljšalo. Tako vsaj trdi tiskar zdravniške komisije tega svojevrstnega samostojarja.

Grajska mama 90 letnica

Ljubljana, 25. julija
Jutri na sv. Ane dan bo praznovana na Ljubljanskem gradu gospa Ana Perjatec, ki je 90-letnica svojega življenja; rojena je bila 26. julija 1848 v Orleanku pri Postojni na Krasu. Če govorijo z njo, ali če jo srečajo na poti na Grad, ki jo prehodi tudi dvakrat na dan, ne da bi se utrudila, bi ji ne prisodili tako velike starosti. Dusevno je še čila in spomin ima tako dober, da zna pripovedovati manjka iz starih časov, o svojem pokojnem možu in iz svojega življenja. Sluh in vid sta ji ohranjena kakor na lokatorstvu 60-letniku. Ne rabi še nobenih nsočnikov, čita lepe vedno brez njih in vedno z velikim zanimanjem. Pravi, da se mora človek počutiti vedno le mladega.

Kot 22-letno brčko dekle je prišla slavljenska v Ljubljano. Tu se je zagledal v njo nadlovec, pred potmi leti umrlj sodni ofical Anton Perjatec, doma iz St. Petra na Dolenskem in se je z njim poročila kot 25-letno dekle. Po upokojitvi moža sta se naselila na Gradu 1900. Torej je ona najbrž najstarejša prebivalka te republike kakor jo nazivajo stanovalec. Tu uživa čisti grajski zrak že 88 let. S pokojnim možem je dočakala zlato in biserno poroko. Imela sta tu majhen vrtič v obdobjevanju, ki sta ga najsrečnejše gojila in čvrsta in ko so ji ga pred leti radi raznih preureitev vzeli, ji je bilo zelo hudo, ker ni vedela kaj početi. Žive ji tri hčere, vnuki in vnukanke. K lepemu jubileju ji najpripravejše čestitke vsa grajska republika ter vsi njeni znanci in prijatelji, da bi živeča čila, zdrava in vedrega duha do skrajnih meja človeškega življenja.

TUDI PRAV

— Žal, gospod Potrata, ne čutim do vas ljubezni, pač bi vam pa lahko bila dobra sestra.

— Dobra Helena, posodi svojemu bratu 500 din.

PESIMIST V AVTOMOBILU

— Kaj, ko bi se odpeljala kam v okolično mesto. Tam imajo baje zelo dobro bolnico.

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN ROMAN

— Dragi moj, ponavljam vam samo to, kar sem slisal. Sam ne vem nič drugega. Jaz sam sem se tri mesece izogibal vseh. Razen tega me pa prav nič ne briga, ali bo Mihelina meščanka ali princesa, Delaroueva ali Paninova žena. Zato ne bom niti bogatejši, niti siromašnejši. Mar ne? To mi je torej deveta briga. To drago dete bo gotovo imelo dovolj milijonov, da bi se lahko izmuznilo. Kaj pa njena pohčerna sestra, blagorodna gospodična Ivanka, kaj počne ona?

— Ah, kar se tiče gospodične de Cernay, ona je drugačna! — je vzklilni Marechal.

In kakor je želel napeljati pogovor drugam in ne v Savinienovo smer, je začel na dolgo in široko govoriti o rejenki gospe Desvarennesove. Pravil je, da se je jel za njo močno zanimati eden izmed zaupnikov doma, bankir Cayrol in on je ponudil Ivanka svoje premoženje in roko.

— Kaj? Cayrol, ta neotesani in požrešni Auvernanec? Dekleta brez denarja? Cayrol Kremen, kakor mu pravijo v trgovskem svetu zaradi njegove trdovratnosti, neupogljivosti? Da bi imela ta živa jeklena blagajna tako srce?

Treba je bilo verjeti to, kajti vsebujoči in vsebi-

na sta ležala pri nogah gospodične de Cernay. To čudno dekle je bilo že zaobljubljeno milijonom. Malo je manjkalo, da ni postal dedinja gospe Desvarennesove, a zdaj si je vtepel Cayrol v glavo, da se mora oženiti z njo. To pa še ni bilo vse. Ko je Marechal povedal Savinienu, da lepa Ivanka ni hotela postati Cayrolova žena, je počil ta v celo viro klicev radostnega navdušenja.

— Odklonila ga je! Kako praviš? Kaj je znorela? Taka nepričakovana močitev! Saj navse zadnje ni imela niti beliča in bila je vajena razkošno živeti. Vzgojena je bila kakor da jo čaka življenje v svili in žametu, kakor da se bo vozila v kočiji in živela samo za svojo zabavo. Kaj jo je napotilo, da ga je odklonila? Nobenega razloga ni imela. Ponosno je izjavila, »da ne ljubi tega človeka« in da se ne bo omožila z njim.

Ko je Savinien zvedel te podrobnosti, se je njegovo veselje podvojilo. Zlasti ena stvar mu je bila všeč: da je nazvala Ivanka Cayrola »človek«. Dekle, ki se je imenovalo de Cernay, kakor bi se mogel on imenovati de Batignolles, če bi mu to ugajalo: nezakonska, nepriznana hči grofa in lahkožive pevke, izžolane v križarski vojni, preko konservatorija in ona je odklonila Cayrola ter ga nazvala »človek«. To je bilo zares smešno.

— No in kaj je dejal na to prigodo dobri Cayrol? In ko mu je Marechal povedal, da ta malo vzpodbudni sprejem nikakor ni ohladil bankirja, je Savinien vzklilni, da je to povsem naravno. Lepa

Ivanka je prezirala Cayrola, on jo je pa obževal. To je bilo v redu. Taka stvari so se vedno godile, saj je tako dobro poznal to stroko. Njega vendar ne bo nihče učil, kaj so ženske. On jih je dobro poznal, poznal je tudi take, ki jih je bilo mnogo težje osvojiti kakor pa ponosno gospodično de Cernay.

Na dnu Savinienovega srca je še vedno tiela stara strast za Ivanka, odkar se je bila jela mlajša veja Desvarennesovih bati, da bi jo ogromno premoženje ne pripadlo pohčerjenki. Savinien se je bil sicer pomiril, toda ostala mu je bila zagrenjenost. In vsemu mučnemu in prijetnemu, kar je moglo Ivanka zadeti, je bil v svoji duši vedno pripravljeno ploskati. Hotel je pripraviti Marechala do tega, da bi izpopolnil svoje pripovedovanje. Vstal je, se naslonil na mizo in začel, sladokusnega obraza se je pripravil k novim vprašanjem, ko je nenkrat zaslišal skozi vrata, vodeča v pisarno gospe Desvarennesove, nerazločen pogovor. V naslednjem trenutku so se vrata nekoliko odprla. Zadrževala jih je nervozna ženska roka, toda štirioglasta roka s kratkimi prsti, roka železne volje in odločnosti. Istočasno so jasno zadonele zadnje besede, izgovorene med lastnico podjetja in pisarniškim predstojnikom.

— Dragi moj gospod, sporočite ministru, da mi to ne ugaja. To v mojem podjetju ni navada. Že petinideset let vodim take kupčije in vedno je bilo tako dobro. Priporočam se vam.

Druga vrata kabineta na nasprotni strani vrat,

ki jih je držala gospa Desvarennesova, so se zaprla in na hodniku so se začeli lahki koraki pisarniškega predstojnika. Lastnica podjetja je vstopila.

Marechal je naglo vstal. Savinienovi lepi sklepi so se ob tetinem glasu kar raztopili, kajti hitro je izginil v kotu pisarne, kjer je tiho obsedel v naslanjaču.

— Ali razumete to, Marechale? — je dejala gospa Desvarennesova. — Hočejo mi vsiliti pooblaščenca iz ministrstva v tovarno, da bi nadziral delo. Oni trdijo, da so vsi vojaški dobavitelji podredili te obveznosti. Glej no, glej, mar nas ti gospodje smatrajo za zločince? Ta je pa dobra! Prvič v življenju se mi je pripetilo, da se nekdo dela, kakor da bi nam ne zaupal. No, daleč smo prišli. Celu uro sem se prerekala z uradnikom, ki so mi ga poslali iz ministrstva. Dejala sem mu: Moj dragi gospod, jemljite to ali pa pustite. Jaz stojim na stališču: Jj mi niste potrebni, jaz nisem potrebna vam. Če ne vzamete vi moje moke, jo prodam drugim. Mene s tem ne boste spravili v zadrego. Toda predno bi doma gledala nekoga, ki bi bil v mojem domu enak ali pa še večji gospodar kakor jaz — ne, nikoli! Prestara sem že, da bi spreminjala svoje navade. Po teh besedah je pisarniški predstojnik odšel. No, če gospodu ministru ni prav, pa naj se gre pritožiti v Rim. Sicer pa, saj se vsakih štirinajst dni menja ta njihov minister. Človek nikoli ne ve, s kom se pogaja. Tako, pa naj gre.